

VỤ NÉM BOM NGUYÊN TỬ HIROSHIMA VÀ NAGASAKI (6 và 9.8.1945), vụ Mỹ ném hai quả bom nguyên tử xuống thành phố Hiroshima và Nagasaki của Nhật Bản trong giai đoạn cuối Chiến tranh thế giới lần thứ Hai.

Ngày 26.7.1945, tại Hội nghị Potsdam, ba quốc gia Mỹ, Anh, Trung Hoa Dân quốc đã thông qua Tuyên bố Potsdam, yêu cầu Nhật Bản đầu hàng vô điều kiện. Tuyên bố nêu rõ: nếu Chính phủ Nhật không chấp nhận đầu hàng, các nước đồng minh sẽ đánh đòn quyết định tiêu diệt lực lượng quân sự và toàn bộ nước Nhật có thể bị hủy diệt ngay lập tức. Chính phủ Nhật Bản bác bỏ tuyên bố này và chủ trương chiến tranh đến cùng. Trước tình thế đó, Tổng thống Mỹ H.S Truman lệnh cho lực lượng không quân chiến lược Mỹ ném bom nguyên tử xuống Nhật Bản, nhằm gây áp lực buộc Nhật Hoàng phải chấp nhận điều kiện đầu hàng do các nước đồng minh đưa ra. Thực hiện quyết định trên, ngày 25.7.1945, Tư lệnh Không quân chiến lược Mỹ lệnh cho Phi đội hỗn hợp 509 thuộc Không đoàn 20 sử dụng máy bay B-29 ném bom nguyên tử xuống các trung tâm quân sự, chính trị, kinh tế của Nhật Bản. Trên cơ sở ý kiến của Nhà Trắng, Lầu Năm Góc và các nhà khoa học Mỹ, Bộ Tư lệnh Không quân chiến lược Mỹ đưa ra 4 mục tiêu: Hiroshima, Kokura, Niigata, Nagasaki; trong đó, Hiroshima được chọn là mục tiêu ném bom đầu tiên vì là thành phố có ít dân cư (344.000 dân) và là hải cảng quan trọng phía nam đảo Honshu, đồng thời là nơi đóng đại bản doanh Tập đoàn quân số 2 cùng một số nhà máy sản xuất vũ khí của Nhật Bản.

8 giờ 15 phút (giờ địa phương) ngày 6.8.1945, máy bay B-29 Enola Gay do Đại tá phi công Paul Tibbets điều khiển, mang quả bom nguyên tử có biệt danh là Little Boy có đương lượng nổ 12,5 kiloton (tương đương 12.500 tấn thuốc nổ TNT) ném xuống thành phố Hiroshima. Quả bom nổ cách mặt đất 600 m, tạo ra đám mây hình nấm cao 1,5 km. Trong phạm vi bán kính 1.600 m, tất cả động vật đều chết, 62.000 ngôi nhà và các công trình kiến trúc bị sụp đổ hoặc thiêu trụi. Quả bom làm chết hơn 71.000 người, làm bị thương 20.000 trong mấy phút đầu của vụ nổ; hơn 171.000 người rơi vào tình cảnh mất nhà.

Tiếp đó, ngày 9.8.1945, Bộ Tư lệnh Không quân chiến lược Mỹ thực hiện vụ ném bom nguyên tử thứ hai xuống thành phố Nagasaki - thành phố cảng, đồng thời là căn cứ hải quân, tổ hợp công nghiệp quân sự quan trọng nhất của Quân đội Nhật Bản ở phía nam. 11 giờ 2 phút ngày 9.8.1945, chiếc B-29 Bock's Car do Thiếu tá, Cơ trưởng Charles W. Sweeney điều khiển, mang quả bom nguyên tử có biệt danh là Fat Man có đương lượng nổ 21 kiloton (tương đương 22.000 tấn thuốc nổ TNT) ném xuống thành phố Nagasaki. Quả bom nổ cách mặt đất 469 m. Fat Man đã phá hủy hầu hết hệ thống cầu, cống, đường, các công trình xây dựng trong bán kính hơn 2 km; làm chết 70.000 người, làm bị thương 60.000 trong tổng số 230.000 dân.

Hai vụ ném bom hạt nhân ở Hiroshima và Nagasaki có sức tàn phá, hủy diệt ghê gớm chưa từng thấy nhưng không đủ để buộc Nhật Bản chấp nhận đầu hàng. Việc Liên Xô tham chiến ở mặt trận Thái Bình Dương, tiến công tiêu diệt Đạo quân Quan Đông của Nhật Bản ngày 9.8.1945 đã đẩy đế quốc Nhật Bản vào thế không thể tiếp tục chiến tranh và phải đầu hàng Đồng minh vào ngày 14.8.1945. Tuy nhiên, VNBNTHTVN đánh dấu một phát triển mới trong lịch sử chiến tranh và vũ khí của nhân loại xét về mức độ tàn phá và hủy diệt mà con người đã từng tạo

ra. Với việc vũ khí hạt nhân đã được sử dụng trên thực tế, ngoại giao hạt nhân và chạy đua vũ trang hạt nhân trở thành một đặc trưng nổi bật, góp phần định hướng trong lịch sử quan hệ quốc tế sau năm 1945. Đó là một chiều hướng phát triển không có lợi cho hòa bình, an ninh của thế giới. Vì vậy, năm 1970, hơn 180 quốc gia trên thế giới đồng ý ký Hiệp ước Không phổ biến vũ khí hạt nhân (NPT). (787 chữ)

LÊ ĐỨC HẠNH

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Quốc phòng, *Bách khoa toàn thư quân sự Việt Nam*, quyển 1, Lịch sử quân sự, Nxb. Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2015, tr. 1109 - 1110.
2. *Lịch sử thế giới hiện đại*, Nxb. Giáo dục, Hà Nội, 1998.
3. *Lịch sử thế giới hiện đại*, Nxb. Tổng hợp Tp Hồ Chí Minh, 2004, tr. 245.
4. *Lịch sử Chiến tranh thế giới thứ Hai*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
5. *The Encyclopedia of Second World War*, ABC CLIO, 2005, p. 680.